

Tedenski načrt predavanj in seminarja ter literatura za predmet Obča stilistika
(red. prof. dr. Monika Kalin Golob)

Metode ocenjevanja:

Sprotno preverjanje znanja (sodelovanje in 2 kolokvija, 50 %) ter preverjanje znanja pri seminarju s krajšo seminarsko nalogo in drugimi krajšimi izdelki (50 %).

Pridobivanje KT:

2 KT: *Predavanja in seminarji (60 ur):* obvezna 80-odstotna prisotnost
1 KT: *Krajša seminarska naloga in krajši pisni izdelki.* Negativno ocenjena seminarska naloga in izdelki se lahko popravljajo enkrat, popravljena ocena ne more biti višja od zd (6).
1 KT: *2 kolokvija (20. 11. 2011 in 15. 1. 2012).* Negativno ocenjeni kolokvij se lahko ponavlja enkrat, rok bo dolo en glede na druge obveznosti študentov. Najvišja ocena za popravljene kolokvij je zd (6).

Tedenski načrt

1. teden (2. 10.)

Uvodno predavanje

Načrt in predstavitev načina dela in ocenjevanja
Rokovnik

Seminar se začne 6. 11., do takrat študenti pripravijo seminarske naloge in obiskujejo individualne konzultacije pri nosilki (torek od 12.00 do 13.30, AP 22), in sicer **skupinsko** glede na izbrano temo. Vsaka skupina se MORA oglasiti pri konzultacijah, da se dogovorimo za načrt dela:

- konzultacije 9. 10.: za prve 3 skupine
- konzultacije 16. 10.: za skupine 4 do 6
- konzultacije 23. 10.: za skupine 7 do 11
- konzultacije 30. 10. Za skupine 12 do 14

Domače delo – priprava na predavanja 9. oktobra:

- Preberite **Queneau, Raymond (2001): Vaje v slogu. Ljubljana: DZS (ni med študijskimi gradivi).**
- med naštetimi dodatnimi vajami izberite in napišite 5 besedil različnih stilov.

2. teden (9. 10.)

Zgodovina stilistike

Definicije stila in stilistike: delo po skupinah in preverjanje domačega dela

Študenti se ob koncu dokončno razdelijo v skupine za predstavitve seminarjskih tem.

Domače delo – pregled predavanja z literaturo za 9. oktobra:

- 1) Preberite poglavje **K pojmovanju stila** iz knjige *Stilistika slovenskega poročevalstva* Toma Korošca (ni med študijskimi gradivi).*
- 2) Preberite poglavje **The concept of Style** iz knjige *Stylistics* Petra Verdonka.
- 3) Priprava za delo na prihodnjem srečanju: izluščite in primerjajte definicije stila v dani literaturi, umestite področje, s katerim se ukvarja stilistika.

*Če ni navedeno drugače, je literatura dostopna med študijskimi gradivi pri Obči stilistiki v FORI.

3. teden (16. 10.)

Stil na splošno – stil v jeziku

Stilistika kot veda

Delo z besedili

Domače delo – priprava na 23. oktober

Preberite poglavji **The Stylistic Function of Linguistic Units in The Structure of Inherent Connotation** iz knjige *Linguostylistics* Olge Akhmanove.

Bodite posebej pozorni na pojma inherentno in adherentno zaznamovana stilna sredstva.

4. teden (23. 10.)

Temeljni pojmi stilistike: sopomenke, inherentna in adherentna zaznamovanost

Delo z besedili

Študentje napišejo besedilo, v katerem uporabijo čim več zaznamovanih stilnih sredstev.

Domače delo: S preverjanjem v SSKJ in FidiPLUS komentirajo izbor stilemov obeh skupin v svojem besedilu.

- 1) Preberite poglavje **Avtomatizacija in aktualizacija** iz *Stilistike slovenskega poročevalstva*.
- 2) Preberite članek **Oris dveh osnovnih pojavnih oblik sistema knjižnega jezika** Ade Vidovič Muha.
- 3) Premislite, kakšno je razmerje med aktualizmi in avtomatizmi ter inherentno in adherentno zaznamovanimi stilnimi sredstvi.

5. teden (6. 11.)

SSKJ in stilna vrednost besed, objektivizirana, subjektivizirana besedila

Delo z besedili

Seminar 6. 11. 2011

1. skupina referentov predstavi ugotovitve svojega seminarskega dela, tj. aplikacije Akhmanove o inherentno in adherentno zaznamovanih stilnih sredstvih na slovenska **medijska** besedila (vsak 10 besedil) po svojem izboru.

Študenti **2. skupine** predstavijo ugotovitve aplikacije avtomatizacije in aktualizacije na svojih medijskih besedilih (vsak 10 presojevalnih/interpretativnih in 20 poročevalnih/informativnih besedil). Identificirajo avtomatizme in aktualizme ter jih razvrščajo glede na adherentno in inherentno stilno zaznamovanost.

Študenti **3. skupine** predstavijo ugotovitve aplikacije subjektiviziranih in objektiviziranih besedil (vsak študent izbere po 5 besedil prvega in 5 drugega tipa).

Pogovor: aktualizirana : nevtralna stilna sredstva : adherentno in inherentno zaznamovana stilna sredstva □ njihova vloga pri subjektivizaciji/objektivizaciji besedila.

6. teden (13. 11.)

Stilotvorni dejavniki, besedila glede na stilno področje/tip: stilni repertoar slovenskih besedil

Seminar 13. 11. 2011

4. skupina predstavi temeljno literaturo o stilu uradnega pisanja in aplicira na 10 izbranih poslovno-uradovanih besedil.

5. skupina predstavi temeljno literaturo o stilu pisanja za medije in aplicira na 10 izbranih medijskih besedil.

7. **teden (20. 11.)**

KOLOKVIJ 1: preizkus znanja iz predavane literature in literature za seminarsko delo do vključno 13. 11.

Seminar 20. 11.

6. skupina: Analizirajte poglavje **Strokovno pisanje in osebni stil** Monike Kalin Golob v učbeniku *Jezikovnokulturni pristop h knjižni slovenščini* (ni med gradivi). Analizirajte vsak po dve strokovni besedili (članek, del znanstvene monografije). Predstavite ugotovitve aplikacije članka. Pogovor o značilnostih stila znanstvenih besedil in vlogi objektivizirajočih in subjektivizirajočih prvin v njem.

Domače delo – priprava na seminar 27. 11.: Preberite poglavje **Dva vidika jezika in dve vrsti afazičnih motenj v knjigi** *Lingvistični in drugi spisi* Romana Jakobsona.

8. **teden (27. 11.)**

Estetska funkcija jezika

Seminar 27. 11.

7. skupina V petih izbranih besedilih različnih funkcijskih zvrsti predstavite delovanje jezikovnih funkcij po Jakobsonu (analiza s stališča dominantne in ostalih prisotnih sporočanjskih funkcij) ter ponazorite delovanje metonimičnega in metaforičnega jezikovnega pola. V kateri od preglednih knjig o umetnosti zgodovini aplicirajte to delovanje na slikarsko umetnost in književnost nasploh.

Doma

e delo – priprava na seminar 6. decembra:

- 1) Preberite članka **Frazeologija v slovenskem časopisju v dveh prelomnih obdobjih; in Frazeologija v slovenskem časopisju štiri leta po osamosvojitvi** Erike Kržišnik
- 2) Preberite članek **Poročevalske metafore, ujete v metaforo ogledala realnosti** Gaje Červ v zborniku *Jezikovna prepletanja (ni med gradivi)*.

9. **teden (4. 12.)**

Estetska funkcija jezika in neumetnostna besedila

Študenti v poročevalskem podkorpusu FidePLUS iščejo primere rabe avtomatizirane metafore ali frazema, ki si ga izberejo, najdene primere skušajo nato preubesediti s čim natančnejšimi nemetaforičnimi/nefrazemskimi poimenovanji.

Pogovor o sporočanjških in recepcijskih učinkih rabe metaforičnih/frazemskih oziroma dobesednih poimenovanj, tehtanje primerov, ko je preubeseditev utemeljena, mogoča, slabša izbira ...

Seminar 4. 12.

Študenti **8. skupine** predstavijo aplikacijo ugotovitev člankov Erike Kržišnik na izbranih besedilih dnevnega tiska, študenti **9. skupine** pa predstavijo ugotovitev članka Gaje Červ na izbranih besedilih dnevnega tiska.

Domače delo – priprava na seminar 13. decembra:
Preberite poglavje **Interpreting a complete poem** v knjigi *Stylistics* Petra Verdonka.

Na podlagi Verdonkovega poskusa vpogleda v to, kaj nam stil lahko pove o vsebini in sporočanjskih učinkih poezije, poskušajte analizirati svojo najljubšo poezijo. (Pri analizi in prepoznavanju tropov in figur si lahko pomagata na primer tudi z *Malo literarna teorija* Matjaža Kmecla, *Mini poetiko* Borisa A. Novaka, seznamom tropov in figur v *Literarni teoriji* Janka Kosa ...)

Predvsem pri analizi sodobne poezije se bodo ti priročniki izkazali za precej neuporabne, bodite kreativni, na podlagi vsega, kar ste se naučili, poiščite svoj pristop k analizi izbranega besedila.

10. teden (11. 12.)

Estetska f. v neumetnostnih besedilih

Seminar 11. 12.

10. skupina predstavi analizo najljubše poezije

11. skupina predstavi stilno analizo najljubšega pisatelja

11. teden (18. 12.)

Praktična stilistika

Seminar 18. 12.

Vaje iz praktične stilistike

12. teden (8. 1.)

Praktična stilistika

Seminar 8. 1.

V 12. skupini študenti poiščejo in pregledajo priročnike dobrega pisanja (how to write) za novinarje ali oglaševalce.

V 13. skupini študenti poiščejo priročnike kreativnega pisanja.

V 14. skupini študentje poiščejo priročnike za sodobne pisce, ki so nastali na podlagi nasvetov antične retorike.

Skupine predstavijo in med seboj primerjajo nasvete za dobro pisanje treh vrst priročnikov. Razmislek o sporočanjški učinkovitosti določenega stila glede na sporočanje vlogo besedila, razmislek o aktualnosti antičnih stilističnih nasvetov.

13. teden (15. 1.)

KOLOKVIJ 2: preizkus znanja iz predavane literature in literature za seminar od 28. 11. do 8. 1.

OBVEZNA (poudarjeno) IN DODATNA LITERATURA

- Akhmanova, Olga (1976): *Linguostylistics*. Izbrana poglavja.
- Červ, Gaja (2008): *Poročevalske metafore, ujete v metaforo ogledala realnosti*. V Kalin Golob, Logar, Grizold (ur.): *Jezikovna prepletanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, str. 133–148.
- Jakobson, Roman (1989): *Lingvistični in drugi spisi*. *Studia humanitatis*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Izbrana poglavja.
- Kalin Golob, Monika (2008): *Jezikovnokulturni pristop h knjižni slovenščini*. *Poglavje o strokovnem stilu*. Ljubljana: FDV.
- Kmecl, Matjaž (1996): *Mala literarna teorija*. Ljubljana: M & N.
- Korošec, Tomo (1998): *Stilistika slovenskega poročevalstva*. Ljubljana: Kmečki glas. Izbrana poglavja.

- Kos, Janko (2001): Literarna teorija: DZS.
- **Kržišnik, Erika (1995): Frazologija v slovenskem časopisju v dveh prelomnih obdobjih. V Języki słowiańskie 1945–1995. Opole: Institut filologii polskiej, str. 217–226.**
- **Kržišnik, Erika (1996): Frazologija v slovenskem časopisju štiri leta po osamosvojitvi. V Vidovič Muha et. al. (ur): Jezik in Čas. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, str. 175–189.**
- Novak, Boris A. (2001): Mini poetika: literarna teorija. Ljubljana: Rokus.
- **Queneau, Raymond (2001): Vaje v slogu. Ljubljana: DZS.**
- **Verdonk, Peter (2002): Stylistics: Oxford University Press.**
- **Vidovič Muha, Ada ((1971/72): Oris dveh osnovnih pojavnih oblik sistema knjižnega jezika. Jezik in slovstvo 17 (6), str. 178–186.**

OBČA STILISTIKA – TEME

I.

1. Predhodniki stilistike.
2. Aristotelove stilne kvalitete in stilne ravni.
3. Izvor izraza stil in njegov razvoj v današnji pomen.
4. Cicero in funkcijsko razumevanje jezika.
5. Novi vek in različne teorije stila.
6. Kaj je stilistika?
7. Kaj je jezikoslovna stilistika?
8. Razlike in prekrivna področja med jezikoslovno in literarno stilistiko.
9. Stil na splošno.
10. Stil v jeziku.
11. Sistemski vidik stila.
12. Postopkovni vidik stila.
13. Teleološki vidik stila.
14. Vidik prezentacije stila.
15. Besedilotvorni vidik stila.
16. Sporočanjski vidik stila.
17. Kaj so sopomenke?
18. Kako jezikoslovna stilistika obravnava sopomenke?
19. Inherentni in adherentni stilni pojavi.
20. Na besedilu (Tema dneva: Na minskem polju; Dobrodušni svatje) ponazorite intenzifikacijo jezikovnih sredstev.
21. SSKJ in stilna vrednost besed.
22. Vrste kvalificiranih besed.
23. V besedilu (na zgledih) razpoznavajte in označite stilno vrednost besed.
24. Subjektivizirana sporočila.
25. Objektivizirana sporočila.
26. Stil posamezne ubeseditve.
27. Individualni jezikovni stil.
28. Jezikovni stil literarne smeri, generacije, obdobja.
29. Objektivni stilotvorni dejavniki.
30. Subjektivni stilotvorni dejavniki.
31. Stilno zaznamovana – nezaznamovana jezikovna sredstva.
32. Stilem.
33. Funkcijske zvrsti in stil: pogovorni, strokovni, publicistični, umetnostni stil.
34. Avtomatizacija – aktualizacija jezikovnih sredstev.
35. Obnovitve vzorce in klišejev.
36. Frazemi in metafore v publicistiki.

II.

1. Jezikovne funkcije po R. Jakobsonu.
2. Poetska funkcija.
3. Poetska funkcija v neumetnostnih besedilih: vloga, učinek.
4. Selekcija in kombinacija.
5. Metonimični in metaforični pol.
6. Izbira besede in stil.
7. Preneseni pomeni, tropi. (Definicije + zgledi, kjer boste morali razpoznati posamezen trop in njegov učinek v umetnostnem ali neumetnostnem besedilu.)
8. Ponazoritev tretjega v primeri (*tertium comparationis*).

9. Figure. (Definicije + zgledi, kjer boste morali razpoznati posamezen stilem in njegov učinek v umetnostnem ali neumetnostnem besedilu.)

III.

1. Praktična stilistika.
2. Načela praktične stilistike.
3. Izboljšanje lastne pisne in govorne prakse.
4. Skupni izdelek s praktikumom.